

REINALDO GARCÍA RAMOS
Megérkezünk a kikötőbe

„Tegnap reggel Mariel kikötőjéből két floridai hajó indult az Egyesült Államok felé, negyvennyolc antiszociális elemmel a fedélzeten. Ma több mint háromszáz bűnöző követi ezeket. Hajrá! Jó útem!”
 (Újsághír, Havanna, 1980. április 22.)

„Nekünk, akiknek sokszor már hat-nyolc nemzedéke született ezen a földön, meg kell nyitnunk szívünket a most érkezők előtt. Be kell fogadnunk őket úgy, ahogy eleinket is befogadták a régiek.”
 (Jimmy Carter, az USA elnöke, 1980. május 5.)

– Ragadd meg a kicsit! – kiáltottam az asszonyra, amikor kijutottunk a térre, és az erős fény hirtelen megvakított.

Ő azonban nem hallott semmit. Magába mélyedt, nem is volt jelen. Ajka mozgott, talán imádkozott. Vagy csak magában motyogott.

– Gyerünk, gyerünk! Előre, a móló felé! – ordította az egyik katona, aki kísért a támolygó menetet.

Körülvettek, és vezetni kezdtek. Látták, hogy nem tudjuk, hol vagyunk. A hangár félhomályában eltöltött két nap után káprázott a szemünk. Időre volt szükségünk, hogy magunkhoz térjünk. Elöl az asszony és a két gyerek haladt, de az anya inkább csak bukdácsolt, és képtelen volt velünk lépést tartani. Már ment le a Nap, de minket még ez az alkonyi fény is elkápráztatott.

Amikor megérkeztünk Mariel-be, harmincan lehettünk, de most már nem voltunk többen, mint húszan. Soha nem tudtam meg, hol maradtak a többiek. De ez most nem számított. A lényeg az, hogy már kint meneteltünk a téren, és egyre közelebb kerülünk az óriási gáthoz, ahol horgonyoztak a hajók. Hallgattunk, senki se beszélt. Tudtuk mind, hogy ami most történik velünk, döntő lépés. Végleges.

Bár lassan haladtunk, alig néhány percünkbe került keresztülvágni a kavicsos téren. Minden lépés fájdalmas volt, rossz cipőm feltörte a sarkamat. Nagy nehezen átjutottunk a kikötő deszkapallóin. A móló durva cölöpökre épült, de mi úgy lépegettünk végig

rajta, mint egy ünnepi szőnyegen. Olyan nyugodtnak éreztem magam, mintha lebegnék a föld felett.

A hullámtörő mellett a menetet vezető katona hirtelen megállt:

– Na, lássuk! Gyerünk! – kiáltotta. – Rendben elindulnak fel, erre a hajóra! – És kezéből tölcserít formálva megismételte az ukázt.

A jelzett irányban csak egy toldozott-foltozott hajóteknőt láttam. Orrán nagy fekete betűkkel ez állt: „Cathy Jo”. Elég testes járgány volt, két oldalán nagy, merev szárnyú két emelődaru. Valaki megjegyezte, hogy ezek az ilyen hajóknak némi stabilitást kölcsönöznek veszély esetén. A bmondásra senki sem reagált. Minek élesztgetni hamis reményeket!

A hajó, ami meglehetősen magabiztosan ringott a móló mellett – most láttuk csak –, dugig tele volt. Fejek hosszú sora hajolt ki mindkét oldalon.

– Ide már egy tő sem fér be! – súgta az, aki mögöttem állt a sorban.

Nem válaszoltam. Erre gondoltam én is, és csoportunkban mások is ugyanezt morogták, miközben arra vártunk, hogy a hajóról leereszsenek egy hidat.

Ekkor megjelent a fedélzeten egy testes, ötvenes ember, aki féktelen kiabálásba fogott:

– Még mit nem! Már csak ez hiányzott! – és gesztikulálva mutatta, hogy nem kér belőlünk. Hogy nem enged fel több utast. – God dammit! Az istenfáját! – kiabálta. – Nincsen szükségem több kibaszott (fuck-ing) utasra ezen a járaton! Már fenn vagyunk kétszáznegyvenen, hallják? Már így is túl van terhelve a hajó!

Csak annyit értettünk, hogy ezt a férfit, feltehetően a hajó kapitányát kétségbe ejtette a járművére zsúfolt embertömeg. Persze, nem kellett sok angoltudás, sem túl nagy tengerésztapasztalat ahhoz, hogy megállapítsa az ember: itt már így is túl sokan vannak.

A katonák nem mutattak meglepetést, egyikük sem beszélt angolul, így aztán nem törődtek az ordító kövér kapitánnyal. Egyikük már fenn volt a fedélzeten, leeresztette a rámpát, és intett nekünk, hogy indulás! A kövér ismét átkozódni kezdett, de aztán legyintett, és magunkra hagyott.

Amennyire tudtam, segítettem az anyának. Remegett a kezem, nem tudtam sokat tenni értük, de az asszony hamar magához tért, és határozott léptekkel megindult, fel a hídon. Karjában vitte a kisebbik fiát, és kézen fogva vezette a másikat. A gyerekek – érdekes – nyugodtak voltak. Nem sírtak, és nem kérdezték az anyjukat.

1980. május 20. és szeptember 26. között 125.562 kivándorló hajózott át a Kubát az Egyesült Államokkal összekötő tengerszoroson. A nagy evázió történetét az egyik résztvevő, Reinaldo García Ramos, jó nevű kubai költő írja meg. Az *El innen!* a Mariel kikötőjéből útnak induló „marielitók” kálváriája. Ebből a regényes naplóból közlünk itt egy részletet. (F. Gy.)

Követtem őket, ha netán megcsúsznának, vagy elejtenének valamit. A sor mögöttünk lépegetett engedelmesen. Úgy éreztem, sajognak a csontjaim, és mintha egyre nehezebben emelgetném a lábamat. Az út a fedélzetre végtelennek tűnt. Minden lépésem emberfeletti erőfeszítést kívánt. Nehogy visszaforduljak, nehogy hátrálni kezdjek! Ezen a fahídon minden lépés valami ismeretlen, szörnyű kataklizma felé vezetett. Minden lépésem távolabb vitt a mólótól, miközben egy láthatatlan, mágneses erő visszahúzott a part, a sziget, a talpalatnyi föld felé, ahol – most úgy tűnt – még biztonságban érezhettem magam.

Amikor felértem, meg kellett kapaszkodnom, nehogy elzuhanjak. Szerencsére itt, fent már mozdulni is csak alig lehetett. Láttam, hogy a fedélzet túloldalon több a hely, de az emberek mind a kikötő felőli oldalon tömörültek.

Nézték, hogy mi történik odalent. Senki sem akarta elszalasztani az indulás pillanatát. Amikor két-három lépéssel beljebb jutottam, visszafordultam, és megállapítottam, hogy a csoportom többi tagja is megérkezett. Egyikük sem maradt lent, a Szigeten.

(Ediciones Silueta, Miami, 2014)

Fordította: Ferdinandy György

A német-sági ütközet